

Bilten

DRUŠTVA FIZIOLOGA SRBIJE

Broj 1 / novembar 2003.

www.physiology.org.yu

Urednik broja: Ass dr Vladimir Lj. Jakovljević

Uređivački odbor: Prof. dr Dragan Đurić, Prof. dr Tomislav Đokić, Prof. dr Nikola Grujić, Prof. dr Vujadin Mujović, Prof. dr Vesna Starčević, Viši naučni saradnik dr sci med Đurđica Jovović, Prim dr Miodrag Zivković

"FAKTORI RIZIKA I ZDRAVLJE: OD MOLEKULA DO NAUČNE OSNOVE PREVENCije"

Poštovane koleginice i kolege,

Obnavljanjem aktivnosti Društva fiziologa Republike Srbije u toku 2002/2003. godine koje je postalo novoprimaljena članica Federation of European Physiological Societies (FEPS), International Society of Pathophysiology (ISP) i obnovom članstva u International Union of Physiological Sciences (IUPS) intenzivirani su napori naših članova za redovnim održavanjem naučnih i tematskih sastanaka, kao i za redovnim izlaženjem naših časopisa sa dugačkom i svetлом tradicijom, Iugoslavica Physiologica et Pharmacologica Acta i Acta Biologiae et Medicinae Experimentalis.

Imajući u vidu aktuelnost trenutka u kome stvaramo, sužene mogućnosti za razvoj fiziološke nauke, a ipak očuvane svesti o strateškom značaju fiziologije i srodnih disciplina u razvoju opštih potencijala jednog naroda, u očuvanju zdravlja stanovništva i unapređenju društvenog razvoja, opredelili smo se za održavanje naučne konferencije sa multidisciplinarnim pristupom.

Uz pažljivo odabrane naučne teme naš godišnji sastanak će obeležiti promocija novih dela iz oblasti fiziologije (normalne i patološke) i srodnih disciplina, promocija zdravstvene specijalizacije iz kliničke fiziologije, dodela godišnjih i priznanja za

životno delo na polju fizioloških nauka, promocija novih proizvoda, kao i promocija žiga kvaliteta Društva fiziologa Srbije.

Skup će obeležiti i bilateralni susreti i druženje sa predstavnicima nacionalnih društava fiziologa susednih država u okviru stvaranja uslova za regionalnu naučnu saradnju i zajedničkog pristupa evropskim istraživačkim programima, pre svih Mađarske i Rumunije, kao i mogućnosti štampanja odabranih radova u celini u njihovim časopisima na listi Current Contents i Science Citation Index.

Posebno molimo članove društava fiziologa, farmakologa, toksikologa, biohemičara, imunologa, hematologa, molekularnih biologa, genetičara, morfologa i neuro-nauka, kao i Unije bioloških naučnih društava SCG da daju svoj doprinos u održavanju ovakvih sastanaka i u razvoju jedne inicijative koju smo pokrenuli, a čiji je radni naziv Asocijacija udruženja za eksperimentalnu medicinu i biologiju Srbije, po ugledu na slične asocijacije u svetu.

U ime Društva fiziologa Republike Srbije pozdravljamo Vaše učešće, zahvaljujemo se na Vašoj podršci i želimo Vam srdačnu dobrodošlicu.

Upravni odbor Društva fiziologa Srbije

IZVEŠTAJ O AKTIVNOSTIMA

IZVEŠTAJ UPRAVNOG ODBORA I GENERALNOG SEKRETARA O AKTIVNOSTIMA DFS U TOKU 2002/2003. GODINE

Društvo fiziologa Srbije (DFS), naučno udruženje duge i svelte tradicije, je u drugoj polovini 2001. godine počelo proces obnavljanja svog rada, koji je zbog niza subjektivnih i objektivnih okolnosti u prethodnom skoro petnaestogodišnjem periodu, bio sveden na minimum. Krajem 2001. godine na inicijativu tadašnjeg predsednika DFS, Prof. dr Vujadina Mujovića i posebno grupe mlađih saradnika okupljenih oko njega, upućen je poziv svim istraživačima koji se bave bazičnim i primjenjenim fiziološkim naukama za učešće na Konferenciji članova DFS, koja je održana na Zlatiboru 20-22.12.2001. godine. Konferencija je imala prvenstveno naučni karakter, a na njoj je predložen i novi predsednik DFS. Iako organizovana u vrlo kratkom vremenskom intervalu, Konferencija je uspela da okupi većinu relevantnih naučnika iz ove oblasti, a na samoj Konferenciji je prezentovano preko 70 radova, što je prevazišlo njene skromne početne okvire. Apstrakti radova, kao i uvodna predavanja u celini su štampani u posebnom izdanju časopisa *Acta Biologiae et Medicinae Experimentalis*. U izbornom delu Konferencije za novog predsednika DFS je predložen Prof. dr Tomislav Đokić, redovni profesor patološke fiziologije Medicinskog fakulteta u Kosovskoj Mitrovici.

Nakon opsežnih konsultacija i priprema novih akata DFS, koje je trebalo uskladiti sa novim društvenim kretanjima, održana je Skupština DFS u Beogradu u Klubu univerzitetskih nastavnika na kojoj je verifikovana odluka o izboru Prof. dr Tomislava Đokića za predsednika DFS. Na Skupštini su takođe izabrani i ostali zvaničnici: zamenik predsednika DFS, Prof. dr Nikola Grujić iz Zavoda za fiziologiju Medicinskog fakulteta u Novom Sadu, potpredsednik DFS za naučna pitanja, Prof. dr Dragan Đurić iz Instituta za fiziologiju Medicinskog fakulteta u Beogradu, generalni sekretar Ass. dr Vladimir Jakovljević sa Katedre za fiziologiju Medicinskog fakulteta u Kragujevcu, kao i članovi Upravnog i Nadzornog odbora. Prilikom izbora članova užeg rukovodstva, kao i članova Upravnog i Nadzornog odbora birane su kolege koje su dale inicijalnu podršku obnavljanju rada DFS.

Proces rekonstituisanja DFS time nije završen, naprotiv tek je počeo. Veliki deo prateće dokumentacije je iz razloga ranijih čestih promena rukovodstava, uništenja jednog dela dokumentacije u bombardovanju proleća 1999. godine (Savezni MUP), odlasku ranijih zvaničnika DFS u penziju ili inostranstvo, stečajnog postupka nad bankom u kojoj je DFS bio deponent (Beobanka a.d.), bio

skoro nedostupan. Samim tim, kao novi članovi užeg rukovodstva imali smo dosta zahtevan posao povezivanja ponekad i vrlo teško povezivih dogadjaja, kako bismo nastavili kontinuitet našeg strukovnog udruženja. Ovaj proces je zahtevaо veliki entuzijazam, vreme i finansijska ulaganja, a sve u želji da obnovimo DFS, udruženje koje pripada svima nama kojima je fiziologija na srcu. U tome su nam neophodnu pomoć pružili raniji predsednici DFS: Puk. Prof. dr Jovan Savić i Prof. dr Vujadin Mujović, kao i naši pravni savetnici, bez kojih ceo trud ne bi dao relativno brzo dobre rezultate: Advokat Dragan Stojiljković i g-d-a Mirjana Čubrović, resorni načelnik u Gradskom MUP-u, koji su dali nesebičnu pomoć u pravnom formulisanju Statuta i Etičkog kodeksa DFS, kao i u registraciji obnovljenog DFS. Proces je bio dug, ali na kraju je završen na opšte zadovoljstvo preregistracijom DFS 24.01.2003. godine.

*Mladost i budućnost: mlađi članovi DFS u prijatnom druženju
Blaubeuren bei Ulm / Donau, Germany, 13-15.03.2003.*

Proriteti koji su pred nas postavljeni u narednom periodu bili su:

- animiranje što šire baze potencijalnog članstva, prvenstveno iz redova istraživača koji se bave bazičnim i primjenjenim fiziološkim naukama, a zatim i iz redova ostalih biomedicinskih nauka
- stvaranja inicijalnih materijalnih sredstava, koja će omogućiti finansiranje osnovnih preuslova za rad jednog ovakvog udruženja, kao što su: novi pečat, sve vrste propratnog kancelarijskog materijala, prostorija DFS, memorandumi, koverti, izrada i održavanje web-prezentacije, plaćanje troškova registracije i usluga advokata...
- revitalizovanje nekad prestižnih časopisa *Iugoslavica Physiologica et Pharmacologica Acta* (nije izlazio od prvog broja 1999. godine) i *Acta Biologia et Medicinae Experimentalis*, kao i njihove ponovne redovne periodike
- ponovnog pristupa DFS internacionalnim udruženjima iz oblasti fizioloških nauka, prvenstveno FEPS (Federation of European

Physiological Societies) i IUPS (International Union of Physiological Sciences)

- održavanje najmanje jednog opštег ili tematskog sastanka godišnje (u skladu sa statutarnom obavezom), koji će okupiti što je više moguće istraživača, na kome će razmeniti svoje naučne misli u duhu kvalitetnog naučnog druženja, koga je bilo u poslednjih petnaestak godina zaista malo na ovim prostorima sa publikacijama dostoјnim kvaliteta jednog takvog skupa.

Otvaranje Konferencije Društva fiziologa Srbije
Zlatibor, 20-22.12.2001.

U skladu sa postavljenim prioritetima, rezultati rada DFS u toku 2003 su:

- Preko 120 članova sa plaćenim članarinama, pri čemu u tom segmentu posebno navodimo podršku Instituta za medicinska istraživanja, Vojnomedicinske akademije i Instituta za biološka istraživanja "Siniša Stanković".
- Velika inicijalna materijalna podrška Ministarstva za zdravље Republike Srbije, pri čemu se posebno zahvaljujemo Dr Vasiliju Antiću, pomoćniku ministra i g-dji Nadi Maslovarić, koji su tokom cele godine imali razumevanja za obnavljanje rada DFS. Uz kasniji priliv sredstava od članstva, to je bio osnov koji nam je omogućio da izradimo: pečate, dvojezične memorandume i koverte, web-prezentaciju (na adresi www.physiology.org.yu) i drugi broj časopisa *Acta Biologiae et Medicinae Experimentalis* za 2002. godinu.
- Izlazak dve sveske časopisa *Iugoslavica Physiologica et Pharmacologica Acta* za 1999. godinu, što je u najvećem zaslužna Prof. Dragana Đurić, koji je animirao sve relevantne činioce u našoj biomedicinskoj nauci da daju svoj doprinos obnovi časopisa, kao i izlazak drugog broja časopisa *Acta Biologiae et Medicinae Experimentalis* za 2002. godinu. Dvobroj istog časopisa za 2003. godinu je u pripremi.

• DFS je 1.07.2003. ove godine primljen u evropsku porodicu fizoloških društava FEPS. Isključive zasluge za naše internacionalno povezivanje ima Prof. dr Dragan Đurić višemesečnim radom sa zvaničnicima FEPS na tu temu, kao i učešćem na III Kongresu FEPS u Nici od 28.06.-3.07. 2003., na kome je i doneta ova odluka, a posle pozitivnog referisanja i lobiranja koje je uradio Prof. dr Chris Fry, Secretary General FEPS, University College of London, Velika Britanija. Prof. Chris Fry će učestvovati na našem simpozijumu **VASKULARNI ZID I OKSIDATIVNI STRES: OD MOLEKULA DO NAUČNE OSNOVE PREVENCIJE I TERAPIJE** koji organizujemo 3.12.2003. na Medicinskom fakultetu u Beogradu. Sve ove aktivnosti konkretno je podržao Prof. dr V. Kostić, dekan Medicinskog fakulteta u Beogradu, na čemu se najsređnije zahvaljujemo. Naši prijatelji iz inostranstva, a posebno Prof. dr Helmut Heinle, Tuebingen, Nemačka, po ko zna koji put direktno su podržali naše naučne aktivnosti i evropska streljenja. Proces ponovnog učlanjenja u IUPS je u završnoj fazi.

- Kao kruna naše ovogodišnje aktivnosti je Godišnji sastanak DFS, koji se održava u Beogradu i Zrenjaninu 7-9.11.2003. Za skromno zamišljen sastanak je prijavljeno preko 150 radova, od kojih preko 20 iz inostranstva (SAD, Nemačka, Ukrajina, Slovačka, Rumunija), tako da je kao i onaj 2001. godine u startu prevazišao svoje okvire. Ispred svih učesnika sastanka su: reprezentativna knjiga apstrakta, sa uvodnim predavanjima stranih gostiju i poseban suplement Medicinskog pregleda sa integralnim verzijama nekih od pozivnih predavanja
- Prvi broj Biltena DFS, pripremljen specijalno za ovu priliku.

Ovi rezultati, koji su višestruko nadmašili planove idu u prilog reprezentativnosti DFS, kao strukovnog udruženja i nameću u novom periodu nove, još ambicioznije zadatke. U tom smislu, pozivamo članstvo da svojim predlozima, kritikama i aktivnostima doprinesu jošvećem uzdizanju jednog udruženja, koje po svom karakteru treba da bude vrh piramide u biomedicinskim naukama.

U ime rukovodstva DFS želim svima nama da se uspešno naučno družimo u Beogradu i Zrenjaninu, kao i da to bude samo početak okupljanja ove vrste u narednom periodu.

Za Upravni odbor

Ass dr Vladimir Lj. Jakovljević, s.r.
Generalni sekretar DFS

O BUDUĆIM AKTIVNOSTIMA

Poštovane koleginice i kolege,

Za nas koji stvaramo u oblasti fizioloških nauka nije nepoznato da zadnjih 15 godina nismo imali konferencijskih aktivnosti ovakvog obima u Društvu fiziologa Republike Srbije (DFS), kao i odziv relativno velikog broja pristiglih radova, čak više od 80 % eksperimentalnih i primenjenih istraživanja, kao na ovoj naučnoj konferenciji 2003. godine.

Da li to rezultat višedecenijske izgrađene tradicije našeg strukovnog udruženja, interesantnog naučnog programa projektovanog multidisciplinarno, da li je to rezultat nedostatka ovakvih skupova u bliskoj prošlosti, da li je to kredibilitet novopostavljene organizacije udruženja, tek u svakom slučaju rezultat je naučni skup sa značajnom internacionalnom participacijom i očigledno velika podrška kolega i biomedicinske naučne javnosti.

Na žalost, nedostaje veoma mali broj radova da bi smo imali kompletну pokrivenost u oblastima fizioloških nauka, iako su svi uredno obavešteni, neki čak i preporučenim pošiljkama. Iz ovih, ali i iz razloga animiranja potencijalnog članstva, želeli smo da strukturu i aktivnosti udruženja učinimo potpuno transparentnim, te je podignut i »web site« sa adresom www.physiology.org.yu, kao i mogućnost elektronske komunikacije, što je rad Društva podiglo na viši nivo. Insistiranje na što većem učešću nastalo je na potrebi formiranja NACIONALNOG KOMITETA ZA EDUKACIJU I ISTRAŽIVANJE Društva fiziologa Republike Srbije, a prema preporuci Federation of European Physiological Societies (FEPS), čiji smo članovi postali 1.07.2003. u Nici. Novoformirani NACIONALNI KOMITET ZA EDUKACIJU I ISTRAŽIVANJE DFS, koji treba da čine šefovi katedri i direktori instituta i departmana za fiziologiju i patofiziologiju, direktori i predsednici naučnih veća naših istaknutih biomedicinskih instituta i VMA, imao bi zadatak da usmerava i koordinira edukativne i naučne aktivnosti u našoj zemlji iz oblasti fizioloških nauka sa ciljem lakšeg pristupa i harmonizacije sa evropskim edukativnim i istraživačkim programima (Odeljenje za istraživanje i razvoj Evropske komisije), a koristeći usluge i dobre namere FEPS-a.

Međutim, aktuelna situacija u društvu sigurno ne ide u prilog ovakvim težnjama, a što se videlo i u mnogobrojnim problemima u organizaciji same konferencije. Odsustvo određenih sponzora i pokrovitelja ima svoje »opravdanje«; kritičnost i bistrina uma fiziologa verovatno je oduvek problem, kao i konkurentnost drugim medicinskim udruženjima i aktivnostima.

Sa druge strane treba istaći ogromnu pomoćkoju je pružila VMA u organizaciji ovakvog skupa, prihvatajući da svojim ugledom vrhunske naučne i medicinske ustanove stane iza naučne dimenzije ovog skupa i organizaciju prvog dana sa predavanjima inostranih gostiju, kao i profesionalni odnos Ministarstva zdravlja Republike Srbije, koje je u više navrata u kratkom vremenu značajno pomoglo aktivnostima Društva, na čemu se još jednom najtoplje zahvaljujemo.

U međuvremenu stvoreni su uslovi za organizaciju jedne šire naučne konferencije u toku iduće godine koja bi okupila mnogobrojne istraživače iz centralne i istočne Evrope, sa prostora Mediterana, kao i iz SAD i Kanade. Ova konferencija bi jošviše podigla međunarodni ugled našeg Društva, a prihvaćeno je da u ovim aktivnostima Društvo fiziologa Srbije ima inicijatorsku ulogu.

Prekrasan pogled na Azurnu obalu i Promenadu anđela
Nice, France, 1.07.2003. u toku III Kongresa FEPS-a

U tom smislu idealno je da se skup održi u našoj zemlji (npr. Igalo / Herceg Novi), ali ukoliko prevladaju tendencije da se skup održi u nekoj drugoj mediteranskoj zemlji zalagaćemo se da to bude Kipar, Grčka, Italija ili Francuska.

Sa poštovanjem,

Prof. dr Dragan Đurić, s.r.
Potpredsednik za naučna pitanja DFS
Regular Member, American Physiological Society
Council Member, Federation of European
Physiological Societies

"PANONSKO" ULJE OD BUNDEVINOG SEMENA

Bundeva ("ludaja") je jednogodišnja biljka koja potiče iz Meksika odakle su je Španci preneli u Evropu, a čiji i plod (jestivi deo - "meso") kao i semе (koštice) imaju lekovita svojstva. Ovo povrće je izuzetno važno zbog bogatog sadržaja ulja u semenu (oko 50%) u čijem profilu dominiraju esencijalne masne kiseline (n-6 i n-3 familije) koje organizam ne može sintetisati. Pored ulja seme sadrži i značajnu količinu proteina (35-45%), vitamina A, B1, B2, B6, C, D, E (alfa/gama tokoferol), vitamina K, minerala (posebno fosfora, cinka), kao i brojne druge aktivne sastojke: fitosterole (0,1-0,5%), karotenoide (lutein) i porfirine (daju tamno zeleno - crvenu boju ulju) i pirazine (2,6-dimetil pirazin) koji daju specifičnu aromu ulju i dr.

Zbog značajnog sadržaja esencijalnih polinezasićenih masnih kiselina kako n-6 familije (linolna 45-60%) tako i n-3 familije (alfa-linolenska 2-15%) koje su neophodne za normalan rast, razvoj i brojne funkcije organizma, uključujući i reproduktivnu, ovo ulje spada u grupu najkvalitetnijih, u nutritivnom pogledu najvrednijih ulja (odmah uz konopljino i laneno), a daleko ispred suncokretovog ulja. To su biljna ulja koja uz riblje ulje predstavljaju izvore esencijalnih n-3 masnih kiselina, koja se u savremenoj ishrani malo unose, a za koje naučni podaci ukazuju da štite organizam od infekcije, pojačavaju imunološki odgovor, deluju protektivno na srce i krvne sudove i dr. Mnoge naučne studije kod nas i u svetu su pokazale da linolna kiselina snižava nivo ukupnog holesterolja i LDL čestica ("loš" holesterol), dok n-3 masne kiseline snižavaju nivo triglicerida a povećavaju nivo HDL čestica ("dobar" holesterol).

Zbog bogatog sadržaja različitih biološki aktivnih komponenti (posebno balansiranog odnosa n-6 i n-3 masnih kiselina), bundevino ulje stimulativno deluje na čitav organizam, odnosno na više funkcionalnih sistema: **urogenitalni, digestivni, kardiovaskularni, endokrini, nervni, kao i na kosti, mišiće, zglobove,**

PAN-UNION

NOVI SAD, SONJE MARINKOVIĆ 9/A

TEL.: 021/557-555, FAX: 021/456-976

kožu. Spisak oboljenja na koje bi lekovita svojstva aktivnih sastojaka bundevinog ulja mogla delovati je dugačak. Da nabrojimo samo neka: **povišen krvni pritisak, oboljenja srca, smetnje pri mokrenju kod uvećane prostate, dijabetes, reumatizam, osteoporiza, opekatine i različita oboljenja kože.** Ovo je razlog što se u poslednje vreme ono sve češće koristi u farmaceutskoj industriji u preparatima za negu i lečenje kože, a posebno u izradi kapsula za suplementaciju (kapsule omega-3 masnih kiselina većodavno postoje na tržištu) koje se preporučuju napred navedenim rizičnim grupama ali i **zdravim osobama: sportistima, trudnicama, dojiljama.**

Ulje od bundevinog semena se zbog svog izuzetno priyatnog ukusa i dekorativnog izgleda, uspešno primenjuje u kulinarstvu u vidu preliva za salate, kuvana jela od povrća, pirinča, pečurki, testa i mesa, kao namaz na hleb umesto butera ili margarina, a u pekarskoj industriji u spravljanju peciva i kolača. Posebno treba istaći da se radi o **hladno cedjenom ulju**, kojim postupkom se ne menja priroda esencijalnih masnih kiselina i time zadržava visok kvalitet ulja. Čuva se na hladnom i tamnom mestu u dobro zatvorenim flašama, iako je u odnosu na ostala hladno cedjena ulja **mnogo otpornije** na užegnuće, pa mu i rok trajanja iznosi čak 2 godine.

PORUKA: Ulje od bundevinog semena predstavlja najpogodniji način da obogatite vašu ishranu esencijalnim masnim kiselinama (jedinim masnim kiselinama koje zaista trebaju našem organizmu).

Prof. dr Slavica Suzić
Fiziološki institut, Medicinski fakultet
Beograd

KOMERCIJALNI OGLAS

HBO Medical Center

SPECIJALISTIČKA ORDINACIJA ZA
HIPERBARIČNU I PODVODNU MEDICINU

Prim. dr Miodrag Živković

specijalista hiperbarične i podvodne medicine, fiziolog

11000 Beograd, Vojvode Stepe 347 b

tel/fax: +381 11 39-72-666, mob. tel: 063 258-743

Osnovna delatnost HBO Medical Center-a je primena Hiperbarične oksigenacije (lečenje kiseonikom).

Briga o zdravlju naših pacijenata se ne završava samo primenom ove terapije. U saradnji sa eminentnim stručnjacima naše medicinske prakse, primenjujemo najsvremenije terapijske procedure:

- Vazoprotektivna infuziona terapija (primena prostaciklina i njegovih derivata)
- Terapija interferonima
- Terapija eritropoetinom

U okviru centra funkcionišu i specijalistička savetovališta u kojima možete dobiti podrobne informacije i savete:

- Endokrinološko (dijabetološko) savetovalište
- Savetovalište o problemima visokog pritiska, gojaznosti, povišenih lipida i holesterola u krvi...
- Savetovalište i priprema vrhunskih sportista, ronilaca i rekreativaca
- Savetovalište o problemima vaskularne ili hormonalne impotencije
- Antistres savetovalište kao pomoć ljudima koji imaju malo vremena za brigu o svom zdravlju

ŠTA JE HIPERBARIČNA OKSIGENACIJA

Hiperbarična oksigenacija (HBO) je neinvazivan, bezbolan i bezbedan terapijski postupak koji se primenjuje u lečenju svih oboljenja i stanja u kojima je prisutna Hipoksija (smanjena količina kiseonika).

HBO se sprovodi u Hiperbaričnim komorama, pod nadzorom stručnog osoblja, a terapija je pažljivo planirana za svakog pacijenta ponaosob, u zavisnosti od njegovog objektivnog zdravstvenog stanja.

Suština HBO je udisanje 100% kiseonika pod povišenim pritiskom, pri čemu se pokreću mnogobrojni pozitivni procesi u organizmu koji, syi zajedno, doprinose kvalitetnijem i bržem ozdravljenju.

Primena kiseonika pod pritiskom većim od atmosferskog, predstavlja napredak koji se po značaju može meriti sa uvođenjem transfuzije krvi i antibiotika u terapiju.

POZITIVNI EFEKTI HBO NA ORGANIZAM

- HBO otklanja ili ublažava hipoksiju tako što difuzno povećava količinu kiseonika u tkivima
- Poboljšava cirkulaciju krvi tako što smanjuje viskoznost plazme i agregabilnost trombocita, povećava elastičnost membrane eritrocita i ubrzava neokapilarizaciju
- Imat će direktni antidepresivni učinak
- Povećava fagocitnu sposobnost leukocita, dejstvo antibiotika i ima direktno baktericidno i bakteriostatsko delovanje na određene vrste bakterija
- Korekcijom hipoksije omogućava ubrzano zarastanje sporozarastajućih rana

- Skraćuje vreme provođenja nervnog impulsa, poboljšava mentalne funkcije, ima antisastičko dejstvo i ubrzava regeneraciju nervnog tkiva
- Podiže nivo antioksidativnih enzima u organizmu, usporava proces starenja ćelije i organizma u celini

INDIKACIJE ZA PRIMENU HBO

- Stanje nakon moždanih i srčanih infarkta
- Ateroskleroza
- Raynaudova i Burgerova bolest
- Angina pektoris
- Tromboembolije i Tromboflebitisi
- Migrena
- Vaskularna impotencija i vaskularni sterilitet
- Dijabetične angiopatije
- Gasna gangrena
- Opekotine
- Sporozarastajuće rane
- Osteomijelitis
- Celulitis
- Multipla skleroza
- Sindromi kranijalnih nerava (N. trigeminus, N. facialis)
- Polineuropatijske (alkoholne, toksične, dijabetične i vaskularne)
- Staračka demencija i sindrom Parkinsonizma
- Dekompresiona bolest
- Gasna embolija
- Postradiaciona nekroza kože, mekih tkiva i radiacioni cistiti i enteritis
- Želudačni i duodenalni ulkusi
- Virusni, toksični i infektivni hepatiti (žutice)
- Ulcerozni, pseudomembranzni kolitisi i Crohnova bolest
- Ciroza jetre
- Reumatoидни artritis
- Bronhijalna astma
- Šećerna bolest
- Sklerodermija
- Akutna gluvoča, Menierov sindrom i vrtoglavice vaskularnog porekla
- Herpes simplex i zoster
- Mijelooptiko neuropatijske, akutna ishemija retine (akutna slepoća) i retinalni arteritisi

KLINIČKA FIZIOLOGIJA

KLINIČKA FIZIOLOGIJA U EVROPI I SRBIJI

Ne tako davne, 1984. godine, klinička fiziologija je dobila svoje mesto među kliničkim specijalnostima profiliranim na Medicinskom fakultetu u Beogradu, a prvi specijalizanti kliničke fiziologije bili su Prof. dr Dušan Čemerikić, Prof. dr Ilija Jorga, Prof. dr Branka Šikić, Prof. dr Dušan Mitrović, Doc. dr Ljiljana Marković - i danas nastavnici Medicinskog fakulteta u Beogradu, Prof. dr Bosiljka Petrović Prof. dr Berislav Zloković.

Kao posebna zdravstvena specijalnost, klinička fiziologija ima značajno mesto u Švedskoj i Finskoj, zemljama nepričekovanih autoriteta za kliničku fiziologiju i organizaciju zdravstvenog sistema u Evropskoj Uniji. Klinička fiziologija pripada redu laboratorijskih disciplina, zajedno sa kliničkom biohemijom, kliničkom farmakologijom i kliničkom imunologijom, a njeno područje predstavljaju neinvazivna funkcionalna ispitivanja vitalnih funkcija pacijenata. Ispitivanja i dugoročna praćenja su osmišljena tako da pružaju sliku razvoja promena izazvanih bolešću i ili efekata lečenja. Metodologija i tehnika funkcionalnih ispitivanja su zasnovane na pojačavanju i analizi bioloških signala (EKG, EEG, EMG), detekciji zračenja (scintigrafija), primeni ultrazvučnih talasa (ultrasonografija), merenju pritiska i protoka (arterijski pritisak, spirometrija) itd. Za razliku od programa u skandinavskim zemljama u koji su uključena i nuklearnomedicinska ispitivanja, područje rada kliničkog fiziologa, prema našem programu, obuhvata i intenzivno praćenje pacijenta, procenu vodeno-sone i acidobazne homeostaze i nutritivnog statusa u jedinicama intenzivne nege, budući da je to problematika visoko specifična za fiziologiju. Teško je zamisliti da internista, anesteziolog i hirurg, pored obimnog i odgovornog rada na lečenju pacijenata imaju vremena i potencijala da se bave minucioznom procenom funkcionalnog stanja organizma bolesnika. Zbog toga, klinička fiziologija predstavlja veliku pomoć i dopunu internoj medicini, anesteziologiji i hirurgiji, a nikako njihovu supstituciju. Klinička fiziologija bi, nesumnjivo, bila jedan od ključnih činilaca racionalne organizacije reformisanog zdravstvenog sistema kod nas, a u prilog tome, moram još jednom da pomenem Švedsku i Finsku kao zemlje sa savršeno organizovanim zdravstvenim sistemom u Evropi i kliničkom fiziologijom u njemu.

Godine sankcija i ratova zaustavile su, nažalost, pionirski rad na utemeljenju kliničke fiziologije u našoj zemlji. Tek krajem devedesetih godina nastavljen je ovaj poduhvat. Danas kliničku fiziologiju specijaliziraju: potpisnik ovog teksta, Doc. dr Snežana Žunić, Doc. dr Zvezdana Kojić,

Doc. dr Tatjana Radosavljević, Asis. dr Vladimir Jakovljević, Asis. dr Danijela Vučević, Asis. dr Drago Đorđević i Asis. dr Silvio de Luka - nastavnici i saradnici medicinskih fakulteta u Beogradu i u Kragujevcu. Odgovornost ovih pionira kliničke fiziologije kod nas je velika jer treba da utemelje mesto kliničkoj fiziologiji u reformisanom zdravstvenom sistemu Srbije. Upoznavanje šire stručne i naučne javnosti sa specijalizacijom iz kliničke fiziologije na Naučnoj konferenciji Društva fiziologa Srbije, u Zrenjaninu, od 7. do 9. novembra 2003. godine, samo je jedna od naših početnih aktivnosti.

Doc. dr Saško D. Velkovski

Legende svetske i srpske fiziologije:
poč. Arthur C. Guyton, Vujadin Mujović i Angel Markov

Visit our web site!
www.physiology.org.yu

FEPS Meetings

2004

- Glasgow, March, 2004
- Babraham Institute, Cambridge, May, 2004
- Cardiff, July, 2004
- Cork, September, 2004
- King's College London, Joint meeting with the Chilean Physiological, 2004

2005

- Bristol, July, 2005
- Leeds, 2005, 4th Mammalian Myocardium' meeting
- XXXV International Congress of Physiological Sciences, March 31- April 5 2005, San Diego, From Genomes to Functions

FASEB Meetings

2004

- Baltimore, MD, Convention Center/Hyatt Regency, February 14-18, Biophysical Society
- Portland, OR, Oregon Convention Center, February 28 - March 2, Association for Biomolecular Resource Facilities
- Washington, DC, Washington Convention Center, April 17-21, Experimental Biology (APS, ASPET, ASIP, ASNS, AAA, AAI)
- Ft. Lauderdale, FL, Convention Center, May 2-7, Association for Research in Vision and Ophthalmology
- Boston, MA, June 12-16, American Society of Biochemistry and Molecular Biology
- Saxton's River, VT, Snowmass, CO, White Fish, MT, Tuscon, AZ, June-August, FASEB Summer Research Conferences (30)
- San Diego, CA, August 14-18, Symposium of the Protein Society
- Toronto, Canada, October 26-30, American Society of Human Genetics
- Washington, DC, December 4-8, American Society for Cell Biology

2005

- Long Beach, CA, February 10-16, Biophysical Society
- TBD, TBD, Association for Biomolecular Resource Facilities
- San Diego, CA, March 31 – April 5, XXV International Congress of Physiological Sciences
- San Diego Convention Center, San Diego, CA, April 2-6, Experimental Biology (APS, ASBMB, ASPET, ASIP, ASNS, AAA, AAI)
- Ft. Lauderdale, FL, May 1-6, Association for Research in Vision and Ophthalmology
- Saxton's River, VT, Snowmass, CO, White Fish, MT, Tuscon, AZ, June -August, FASEB Summer Research Conferences (30)
- Boston, MA, July 30-August 3, Symposium of the Protein Society
- Salt Lake Convention Center, Salt Lake City, UT, October 25 – 29, American Society of Human Genetics
- San Francisco, CA, December 10-14, American Society for Cell Biology